

С Т А Н О В И Щ Е

на дисертацията на **Стоянка Иванова Балова**

на тема : **Политически език и аргументация на дискусията за климата в
Парламентите на България и Европейския съюз в периода 2002-2018
година**

**за присъждане на научна степен Доктор по Философия в направление
Философия – Реторика – политическа реторика**

Научен ръководител: доц.д-р Виржиния Радева

Дисертационният труд на Стоянка Балова се състои от четири глави с общ обем 258 стр. библиография и приложения, брой цитирания. Темата за климата и климатичните промени са все по- актуални както и тя сама подчертава това. Това определя и значимостта на темата, която е обект на научно изследване. В своята дисертация тя предлага един по-различен прочит на проблема, като основен акцент има политическата комуникация. ”Темата за климата е приела своето политическо предизвикателство пред политическите актьори” с.5 - теза, която тя подхваща и следва през цялата дисертация. Климатът и климатичните промени засягат всички страни и са част от международната сигурност.

В **Първа глава** Стоянка Балова прави обстоен анализ на понятието политически език, политическа комуникация в аспектите на политическата реторика като затова тя се опира на различни схващания и определения в българските и чужди учени, което ѝ дава да стъпи върху солидни позиции и обосновка на тези понятия в политическите дебати за климата в следващите глави.

Втора глава е посветена на проблемите в климата в обсега на климатичната дипломация. Дипломацията в този аспект е совалка между държави с оглед на външни отношения по икономически, и военно политически въпроси е разширена в сферата на глобални и регионални стратегии за устойчиво развитие и опазване на климата като заплаха за международната сигурност. Тези дебати за международната сигурност на основата на глобалните климатични промени са

изведени на дневен ред и то на първо място и то успоредно с регионалните военни конфликти . Тук именно Стоянка Балова извежда понятието климатична дипломация,/дипломация на околната среда , екологична дипломация /, която все повече се утвърждава в сферата на дипломацията с.112 . Тя е разгледана на две нива : първо ниво, което се отнася до използване на природните ресурси, а второто до справяне с основни глобални екологични проблеми - опазване на биоразнообразието, замърсяване на стратосферата, управление на водните ресурси в двустранни много странни преговори. За тази цел тя се позовава на Международен панел за изменение на климата, създаден от Световната метеорологична асоциация и програма на ООН през 1988 г. в съответствие с резолюция №43/53 на общото събрание на ООН. На тази база разработени всички доклади, свързани с повишаване на глобалните средни температури през последните години и тенденцията затова в бъдеще до какви нива могат да достигнат и какви ще бъдат последствията при + 2С, + 3С и +4С като последните могат да бъдат катастрофални за цели градове и държави. Затова именно Стоянка Балова се опира на реторичен почит на международните документи и конвенции за климата като международния панел за климата, за който се позова, рамковата конвенция за климата, а също и на и на конвенции приети от държавите от края на 90-те години до срещата в Париж за и Катовице.

Трета глава е същността на дисертацията, в която Стоянка Балова прави реторичен почит на националната и европейска политическа дискусия за климата. Тук в хронологичен ред са поставени на сравнителен анализ ключови политически документи, стенограми от пленарни заседания на българския и Европейския Парламент, които имат пряко отношение към политиките за климата. Още в далечната 1986 година в Евросъюза е създадена рамкова конвенция с искане за опазване на климата като се основава на всички резолюции на Еврокомисията през 2005, 2006 и 2011-2018 година като последните имат отношение към Парижкото споразумение.

Що се отнася до дебатите в българския парламент които са протичали в комисиите по Земеделие, екология и опазване на околната среда има създадена секция „Земеделие и развитие на селските райони, която развива екологична политика. Въз основа на евродирективите бяха създадени както посочва

докторантката Балова послания за управление на комуналните отпадъци, намаляване на вредните емисии в най-големите градове на България, преминаване към енергоспестяващи източници на енергия. С оглед на това е разработена стратегията Зелена светлина, Да остане природа в България, дори Зелени Балкани. В тази насока тя се опира на политическата конюнктура в България, създадена в периода 2002-2018 година, когато се разчупи двуполусният модел и има повече политически субекти. Появиха се нови политически лидери, които наложиха приемането на международни документи за климата, предхождани от две комисии. В тази връзка Ст. Балова се аргументира с доклади на комисиите въз основа на Протокола от Киото, която задължава страните в периода 2002-2012 година намалят вредните емисии – стр.191. Всички аргументи и реторичен почит на парламентарни комисии са базирани на дебатите на парламентарните оратори - Джевдет Чакъргов и министър Долорес Арсенова относно приемането на определени документи и резолюции на Еврокомисията. Тук се визира и енергийната политика на страната. Достоянство на дисертационния труд е, че са обработени статически данни и приведени някои факти от изследвания за климата, направени от научни институти на Евросъюза. Позовава се на точни факти и сайтове, изведени в приложение както и в текста.

В заключение са очертани научните приноси на дисертацията:1.извежда дебатите за климата в България и Европейския съюз като част от международната сигурност и създаване на екологична дипломация.

2. аргументира дебатите с точен и задълбочен анализ въз основа на много данни, резолюции решения и Протоколи с международен и национален характер.

3. извежда климатичната политика като част от националния и международен приоритет отново с аргументиран анализ.

В заключение като отчитам точната и прецизна структура и анализ на дисертацията, задълбочено и точно познаване на научната литература и международните и национални дебати, точен и ясен понятиен апарат и политически език, смятам че има необходимите качества за публична защита

и да бъде присъдена на Стоянка Балова научната и образователна степен
Доктор по Философия в научното направление 2.3. Философия / Реторика
– Политически език и реторика /

София 12 март 2019г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Виржиния Радева